

Розділ 2. Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту

УДК 378.016:796] : 004.7

*Лоліта Денисова,
Наталія Бишевець
Ірина Хмельницька*

Структура здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичної культури й спорту в умовах інформатизації освіти

*Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ);
Академія муніципального управління (м. Київ)*

Постановка наукової проблеми та її значення. В умовах сьогодення соціально-економічне становище суспільства обумовлюється високим рівнем здоров'я нації, зокрема здоров'я нового підростаючого покоління громадян формує подальший розвиток держави. Водночас підростаюче покоління недостатньо уваги приділяє заняттям спортом та руховій активності, що призводить до значного зниження рівня фізичного здоров'я (РФЗ) дітей, молоді і юнацтва. Крім того, проблема зниження РФЗ школярів ще більше загострюється у зв'язку з низькою мотивацією молоді до занять фізичною культурою й спортом.

Ставлення підлітків до уроків фізкультури визначається несистематичністю їх відвідування та вираженням незадоволення від їх проведення: близько 50 % школярів не відчують стійкого інтересу до уроків фізкультури, причому з віком збільшується кількість дітей, незадоволених змістом занять [1]. Вивчаючи питання ставлення учнів до занять фізичною культурою та спортом, Г. В. Безверхня встановила, що 20–25 % хлопців і дівчат, які навчаються в загальноосвітніх середніх закладах, указують на те, що на уроках фізкультури їм нецікаво, що, на переконання науковця, свідчить про необхідність підвищення їхньої мотивації до занять фізичними вправами як у системі урочних, так і позаурочних форм [1]. За даними Є. В. Столітенка, у 42,5 учнів 5–7 класів простежено негативне ставлення до занять фізичною культурою, а у 22,7 % воно є індиферентним [7].

Як зазначає Бахасєддина Абу Асба, лише 25,6 % школярів бажають відвідувати уроки фізичної культури двічі на тиждень і 15,9 % виконують тижневу санітарно-гігієнічну норму рухової активності. Такі результати наштовхнули автора на думку, що в сучасних школах на недостатньому рівні застосовують технології, які сприяють формуванню інтересу дітей до занять фізичними вправами [1].

Вочевидь, кваліфікація педагога – головний важіль у справі залучення підростаючого покоління до здорового способу життя, а рівень його оволодіння сучасними інформаційними технологіями – важливий складник оптимізації процесу фізичного виховання школярів.

Отже, на спеціаліста з фізичної культури та спорту покладено важливу роль, яка полягає у формуванні позитивного ставлення підростаючого покоління до фізичної культури. Таким чином, процес навчання майбутніх фахівців фізичної культури й спорту потребує вдосконалення з огляду на основні види їх співпраці зі школярами, а дослідження структури здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичної культури та спорту в умовах сьогодення дає можливість педагогічній спільноті відповідно реагувати й оновлювати зміст та методи навчання залежно від вимог, які ставить суспільство до фахівців цієї сфери.

Завдання роботи – виділити основні технології здоров'язбереження фахівця з фізичної культури й спорту (фахівця з ФК і С) та дослідити структуру його здоров'язберігальної діяльності в умовах інформатизації освіти. Використано такі **методи**, як аналіз, вивчення й узагальнення літературних джерел, опитування, анкетування та метод експертних оцінок. В анкетуванні взяли участь 25 фахівців із фізичної культури й спорту високої кваліфікації. Групі експертів, до якої увійшли 25 викладачів НУФВСУ та практикуючих фахівців із фізичної культури, запропоновано оцінити за 5-бальною шкалою

кожен вид здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичного виховання. Причому найбільш цінний вид діяльності, на думку експертів, оцінювався 5 балами, а найменш важливий – 1 балом.

Аналіз узгодженості думок експертів проводили за допомогою процедури ANOVA Фрідмана програми STATISTICA 7,0 з урахуванням коефіцієнта конкордації Кендалла. Факторний аналіз також здійснено за допомогою програми STATISTICA 7.0 [2].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Унаслідок вивчення, аналізу й систематизації даних науково-методичної та спеціальної літератури під здоров'язберігальними технологіями розуміємо заходи загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження й зміцнення здоров'я учнів.

Систематизація даних літературних джерел дала підставу встановити, що фахівець із фізичної культури виконує пізнавальний, проектувальний, виконавчий, оздоровчий та психологічний види діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Основні види діяльності фахівця з фізичної культури в умовах інформатизації освіти

Очевидно, що більшою або меншою мірою під час виконання основних видів діяльності фахівцем із фізичної культури використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє вдосконаленню процесу фізичного виховання учнів та підвищує їхню мотивацію до дотримання засад здорового способу життя.

Зрозуміло, що здоров'язберігальна діяльність – центральний вид діяльності, а готовність до застосування ІТН у практиці фізичного виховання школярів сприяє формуванню в дітей та молоді інтересу до рухової активності й підвищенню їхньої пізнавальної активності [4; 5; 9].

Потрібно зауважити, що сьогодення диктує такі вимоги фахівцю з фізичної культури й спорту, які, передусім, стосуються охорони здоров'я підростаючого покоління в навчальному процесі. Справді, у світлі тотального зниження рівня здоров'я школярів фахівець повинен гарантувати безпеку вихованців на уроці та, за потреби, надати кваліфіковану першу медичну допомогу. З іншого боку, на думку експертів, фахівець має уособлювати в собі ідеї гуманізму, що характерно для сучасної

освітньої парадигми загалом. Також для нас не було несподіванкою, що експерти досить високо оцінили компоненти, пов'язані з інформаційною культурою фахівця. На наше переконання, це засвідчує проникнення глобальних процесів інформатизації в галузь фізичної культури та її збагачення новими знаннями.

Аналізуючи способи підвищення готовності фахівців ФК і С до здоров'язберігальної діяльності в умовах інформатизації освіти та зіставляючи Державний стандарт вищої освіти з особливостями навчання майбутніх фахівців із фізичної культури в європейських країнах, ми помітили, що спеціалісти зосереджують увагу на інтегрованих курсах [4; 5].

Серед інформаційних умінь фахівця з основ здоров'я фахівці виокремлюють експертні вміння, які передбачають пошук інформації в різних джерелах і її оцінювання, технологічні, що полягають в обробці й перетворенні інформації за допомогою технічних засобів, а також дидактичні, що означають вміння застосовувати ІТ для організації процесу навчання [6, 59].

Отже, просистематизувавши передовий педагогічний досвід із питань навчання майбутнього фахівця з ФК і С та особливостей здоров'язберігальної діяльності в сучасних умовах, результати власних педагогічних спостережень та з огляду на надбання видатних педагогів, ми розробили перелік 30 її основних компонентів.

Аналіз отриманих результатів засвідчив, що коефіцієнт конкордації W становить 0,59 на рівні значущості $p < 0,005$, а отже, його потрібно визнати статистично значущим, що свідчить про узгодженість думки експертів. Проведене дослідження дало підставу стверджувати, що на верхніх шаблях в ієрархії компонентів професійної майстерності спеціаліста з фізичної культури розмістилися такі якості, як знання засад безпеки учнів на уроці, гуманізм, дотримання засад охорони здоров'я, навички надання першої медичної допомоги, навчання рухових дій, вміння застосовувати інформаційні технології навчання, а також володіння медико-біологічними методами оцінки фізичного стану.

У ході подальшого дослідження розглянуто види здоров'язберігальної діяльності фахівця з ФК і С в умовах інформатизації освіти, виокремлено три фактори, які пояснюють 76,8 % загальної дисперсії. Потрібно вказати, що об'єднання видів діяльності й в одному факторі вказує на прямий вплив одного виду на інший (табл. 1).

Таблиця 1

Факторна структура здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичної культури в умовах інформатизації освіти

Вид здоров'язберігальної діяльності	Фактор		
	I	II	III
1	2	3	4
Уміння розробляти Інтернет-ресурси з питань здоров'я	-0,48	0,67	-0,07
Володіння знаннями про технічні можливості ІТ	-0,86	-0,27	-0,09
Уміння оптимізувати урок фізичного виховання за допомогою ІТ	-0,86	0,20	0,25
Володіння знаннями про дидактичні можливості ІТ	-0,89	0,18	0,28
Уміння накопичувати й обробляти інформацію здоров'язберігального напрямку	0,83	-0,31	0,11
Розробка технологій баз даних для педагогічного контролю результатів здоров'язберігальної діяльності	0,93	0,12	0,12
Уміння використовувати ІТ під час організації змагань	0,57	0,37	0,48
Уміння розробляти демонстраційні матеріали здоров'язберігального призначення	0,70	0,16	-0,33
Розробка ІТ із надання першої медичної допомоги	0,49	0,08	-0,01
Уміння оптимізувати процес обробки здоров'язберігальної інформації	0,79	0,09	0,10
Уміння оцінити ефективність застосування ІТ	0,15	0,44	0,07
Уміння використовувати ІТ для обчислення показників й індексів, що характеризують фізичний стан школярів	0,77	0,40	0,18
Уміння створювати програмні продукти здоров'язберігальної спрямованості для застосування під час уроків	0,10	0,93	-0,19
Уміння розробляти програми для тестування знань з основ здоров'я	0,29	0,89	-0,18
Уміння використовувати ІТ для наочного представлення динаміки показників фізичного стану учнів під впливом здоров'язберігальної діяльності	0,81	0,39	0,07
Уміння розробляти комп'ютерні програми для самостійних занять учнями фізичними вправами	0,02	0,84	-0,39
Навички використовувати спеціальні програми для факторного аналізу інформації з питань здоров'язбереження	-0,10	-0,19	0,71

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4
Уміння застосовувати ІТ для оцінки фізичного стану школярів	-0,21	-0,80	0,03
Навички виконувати експертну оцінку технологій здоров'язбереження з використанням ІТ	0,15	0,00	0,79
Навички знаходити, систематизувати й накопичувати інформацію про технології здоров'язбереження	-0,49	-0,24	-0,34
Створення здоров'язберігального навчального простору в школі	0,28	0,20	-0,19
Уміння застосовувати ІТ для підвищення педагогічної майстерності	0,54	0,50	-0,38
Навички поширення інформації здоров'язберігального призначення	0,51	0,47	-0,50
Знання про ІТ, що використовуються в здоров'язберігальній діяльності	0,27	0,07	-0,77
Уміння організувати й проводити комп'ютерне тестування учнів із питань охорони здоров'я	0,28	-0,55	0,19
Навички комп'ютерного моделювання фізичного навантаження	0,51	0,78	-0,25
Розробка ІТ для навчання рухових дій	0,70	-0,09	0,15
Розробка ІТ для демонстрації техніки виконання фізичних вправ	-0,20	0,34	-0,56
Навички обробки нечислової інформації з питань здоров'язбереження засобами ІТ	0,12	-0,24	0,76
Уміння використовувати ІТ для наочного представлення здоров'язберігальних заходів	0,84	0,37	-0,15

Згідно з результатами досліджень, у найбільш суттєвому генеральному факторі I спостерігали види здоров'язбереження, що характеризують уміння прищепити ціннісне ставлення до здоров'я у вихованців, а також розробляти й використовувати найбільш цікаві для школярів засоби здоров'язбереження.

Аналіз структури цього фактора, який має 32,4 % у загальній дисперсії вибірки, засвідчує його біполярність: «вага» фактора I визначається вміннями накопичувати й обробляти інформацію здоров'язберігального напрямку ($r=0,83$ при $p<0,05$), розробляти технології баз даних для педагогічного контролю результатів здоров'язберігальної діяльності ($r=0,93$ при $p<0,05$), демонстраційні матеріали здоров'язберігального призначення ($r= 0,70$ при $p<0,05$), оптимізувати процес обробки здоров'язберігальної інформації ($r= 0,79$ при $p<0,05$), використовувати ІТ для обчислення показників й індексів, що характеризують фізичний стан школярів ($r= 0,77$ при $p<0,05$), використовувати ІТ для наочного представлення динаміки показників фізичного стану учнів під впливом здоров'язберігальної діяльності ($r= 0,81$ при $p<0,05$) та планування здоров'язберігальних заходів ($r= 0,84$ при $p<0,05$) і має значущий від'ємний зв'язок із володінням знаннями про технічні ($r= -0,86$ при $p<0,05$) та дидактичні можливості ІТ ($r= -0,89$ при $p<0,05$) і вмінням оптимізувати урок фізичного виховання за допомогою ІТ ($r= -0,86$ при $p<0,05$). Такий набір показників указує на наявність двох взаємозв'язаних блоків показників: один із них характеризує вміння користуватися найбільш поширеними комп'ютерними програмами для вдосконалення здоров'язберігальної діяльності в процесі фізичного виховання школярів, а інший пов'язаний зі спеціальними знаннями з методики застосування ІТ у роботі педагога. Зафіксований взаємозв'язок засвідчує, що зі зростанням навичок обробки інформації з питань здоров'язбереження зростають практичні вміння майбутніх фахівців із фізичної культури впроваджувати ІТ у навчальний процес школярів. Ми вважаємо, що такі вміння у фахівців із ФК і С потребують додаткових навичок використання програми MS Excel, розробки презентацій MS PowerPoint. Крім того, указані компетенції можна отримати, вивчаючи основи управління базами даних MS Access.

Володіння окремими ІТ для використання в роботі зі школярами виокремлюються в II біполярному факторі з часткою в загальній дисперсії вибірки 20,77 % й об'єднують уміння створювати програмні продукти здоров'язберігальної спрямованості для застосування під час уроків ($r= 0,93$ при $p<0,05$), розробляти комп'ютерні тестувальні програми з питань збереження здоров'я ($r=0,89$ при $p<0,05$), а також комп'ютерні програми для самостійних занять учнями фізичними вправами ($r= 0,84$ при $p<0,05$) та навички комп'ютерного моделювання фізичного навантаження ($r= 0,78$ при $p<0,05$), що вказує на підвищення вміння створювати власні програмні продукти поряд із розумінням основ програмування фізичних навантажень. Визначені види здоров'язберігальної діяльності з використанням ІТ мають значущий від'ємний зв'язок із навичками застосовувати ІТ для оцінки фізичного стану учнів ($r= -0,80$ при $p<0,05$). Ми переконані, що такі види діяльності можна впроваджувати завдяки знанням, умінням і навичкам використовувати об'єктно-орієнтовану мову програмування Visual Basic.

Навички застосовувати спеціальні програми для факторного аналізу інформації з питань здоров'язбереження ($r=0,71$ при $p<0,05$), виконувати експертну оцінку технологій здоров'язбереження з використанням ІТ ($r=0,79$ при $p<0,05$) та обробки нечислової інформації з питань здоров'язбереження засобами ІТ ($r=0,79$ при $p<0,05$) виділяються у факторі ІІ із загальною дисперсією 13,64 %. На іншому полюсі розмістилося знання про ІТ, що використовуються в здоров'язберігальній діяльності ($r=-0,77$ при $p<0,05$). Вочевидь, найбільш ефективним засобом для виконання поставлених завдань є програмний пакет статистичного аналізу STATISTICA.

Отже, на нашу думку, зміст здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичної культури в умовах інформатизації освіти, передусім, виявляється у вмінні створювати, застосовувати й удосконалювати ІТ здоров'язберігального призначення та впроваджувати їх у навчальний процес із фізичного виховання школярів.

Такі результати доводять потребу розробки спецкурсу «Здоров'язберігальна діяльність фахівця фізичного виховання в умовах інформатизації освіти» і його впровадження в практику навчання майбутніх фахівців із фізичного виховання. Зазначимо, що зміст спецкурсу потрібно добирати з урахуванням результатів факторного аналізу, тобто враховуючи навантаження кожного з факторів. Структура спецкурсу повинна складатися з трьох частин:

- використання найбільш поширених офісних програм із метою здоров'язбереження – 50 % годин;
- вивчення програмування в системі Visual Basic – 35 % годин;
- використання програми STATISTICA для аналізу результатів здоров'язберігальної діяльності – 15 % годин педагогічного навантаження.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В умовах тотальної інформатизації освіти, формування готовності майбутнього фахівця з фізичної культури й спорту до використання ІТ у здоров'язберігальній діяльності видається одним із основних критеріїв його компетентності. Відтак важливими завданнями вищої школи є формування високого рівня інформаційної культури фізкультурно-педагогічних кадрів і їх адаптація до здоров'язберігальної діяльності в умовах інформатизації освіти.

У ході дослідження нами встановлено структуру основних видів діяльності фахівця з ФК і С у сучасних умовах та визначено основні види здоров'язберігальної діяльності в умовах інформатизації освіти.

Відтак з огляду на вищевикладене, очевидно, що проблема набуття майбутніми фахівцями з фізичної культури й спорту знань, умінь і навичок розробляти та впроваджувати ІТН у практику фізичного виховання учнів загальноосвітніх середніх шкіл видається своєчасною й потребує термінового розв'язання. Майбутній фахівець із фізичної культури й спорту повинен бути готовим до використання сучасних методів і засобів навчання, що зумовлює потребу його озброєння навичками здоров'язберігальної діяльності із застосуванням ІТ.

Установлено, що факторна структура здоров'язберігальної діяльності фахівця з ФК і С в умовах інформатизації освіти складається з трьох факторів, які пояснюють 76,8 % загальної дисперсії. Ураховуючи результати дослідження, відзначимо, що майбутні фахівці з фізичної культури й спорту повинні навчитися створювати програмні продукти здоров'язберігального призначення.

Подальше дослідження плануємо спрямовувати на розробку спецкурсу «Здоров'язберігальна діяльність фахівця ФК і С в умовах інформатизації освіти» і її впровадження в практику навчання майбутніх фахівців із фізичної культури й спорту.

Джерела та література

1. Бахаєддин Абу Асба. Деякі фактори, що впливають на ставлення школярів до системи фізичного виховання / Абу Асба Бахаєддин, Т. С. Бондар, А. С. Голик, А. Х. Дейнеко, І. Г. Біленька // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2011. – №1. – С. 111–113.
2. Боровиков В. Statistica. Искусство анализа данных на компьютере / Владимир Боровиков. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2003. – 688 с.
3. Демчучена І. В. Інформаційні технології як основа підготовки вчителів фізичної культури в умовах сучасної інформатизації суспільства / І. В. Демчучена // Молодий вчений. – № 3 (18). – 2015. – С. 160–164.
4. Драгнев Ю. В. Застосування інформаційних технологій у процесі професійного становлення майбутнього вчителя фізичної культури / Ю. В. Драгнев [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/nvd_2010_1_9.pdf
5. Муц Л. Б. Роль інформаційних технологій в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/mutslb-rol-informatsiynih-tehnologiy-v-osviti/>

6. Соколюк О. В. Використання інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів основ здоров'я / О. В. Соколюк // Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. – Серія : Педагогіка. – 2013. – Вип. 1. – С. 55–59.
7. Столітенко Є. В. Виховання в учнів 5–7 класів позитивного ставлення до занять фізичною культурою : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 / Є. В. Столітенко. – К., 2002. – 15 с.
8. Сущенко А. В. Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту / А. В. Сущенко // Вісник Запорізького національного університету. – 2012 – №1(7). – С. 104–111.
9. Філенко Л. В. Информационные технологии при подготовке студентов вузов физической культуры // Л. В. Филенко, И. Ю. Филенко, Ю. И. Петренко, Ю. М. Петренко // Здоровье человека, теория и методика физической культуры и спорта : материалы Междунар. науч.-практ. конф. / под общ. ред. П. Я. Дугниста, П. Г. Воронцова, Е. В. Романовой. – Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2015. – С. 159–167.

Анотації

Зниження рівня здоров'я підростаючого покоління пов'язане з малорухомим способом життя школярів та посилюється їхньою низькою мотивацією до занять фізичною культурою й спортом. Одне із завдань вищої школи – навчання майбутніх фахівців фізичної культури застосовувати інноваційні технології в процесі їхньої здоров'язберігальної діяльності. Установлено, що одним із ключових видів діяльності фахівця фізичної культури є здоров'язберігальна, яка в умовах інформатизації освіти має свої особливості. За результатами систематизації даних науково-методичної літератури та власного педагогічного досвіду нами виокремлено 30 видів здоров'язберігальної діяльності сучасного фахівця з фізичної культури. У дослідженні взяло участь 25 експертів, які мають значний теоретичний і практичний досвід у фізичному вихованні школярів та молоді й навчанні майбутніх фахівців із фізичної культури. Застосування факторного аналізу дало нам змогу виділити в структурі здоров'язберігальної діяльності фахівця з фізичної культури в умовах інформатизації освіти три фактори, які пояснюють 76,8 % загальної дисперсії. У головному факторі сконцентрувалися вміння створювати програмні продукти здоров'язберігальної спрямованості та знання методики їх застосування в загальноосвітніх навчальних закладах; другий фактор містив навички застосування поширених комп'ютерних для здоров'язберігальної діяльності, а третій складався з умінь використовувати спеціальні програми для обробки результатів статистичних спостережень за показниками фізичного стану під впливом здоров'язберігальної діяльності. Такі результати доводять потребу розробки спецкурсу «Здоров'язберігальна діяльність фахівця з фізичної культури й спорту в умовах інформатизації освіти» та його впровадження в практику навчання майбутніх фахівців із фізичної культури й спорту. Зазначимо, що зміст спецкурсу потрібно додати, урахувавши результати факторного аналізу.

Ключові слова: інформаційні технології, здоров'язбереження, фахівці, фізична культура, структура, фактор.

Лолита Денисова, Наталья Бишевец, Ирина Хмельницкая. Структура здоровьесберегающей деятельности специалиста по физической культуре и спорту в условиях информатизации образования. Снижение уровня здоровья подрастающего поколения связано с малоподвижным образом жизни и усиливается их низкой мотивацией к занятиям физической культурой и спортом. Одной из задач высшей школы является обучение будущих специалистов физической культуры и спорта применять инновационные технологии в процессе их здоровьесберегающей деятельности. Установлено, что одним из ключевых видов деятельности специалиста по физической культуре и спорту является деятельность по сохранению здоровья, которая в условиях информатизации образования имеет свои особенности. По результатам систематизации данных научно-методической литературы и собственного педагогического опыта нами выделено 30 видов здоровьесберегающей деятельности современного специалиста по физической культуре и спорту. В исследовании приняло участие 25 экспертов, которые имеют значительный теоретический и практический опыт в воспитании молодежи и обучении будущих специалистов по физической культуре и спорту. Применение факторного анализа позволило нам выделить в структуре здоровьесберегающей деятельности специалиста по физической культуре и спорту в условиях информатизации образования три фактора, которые объясняют 76,8 % общей дисперсии. В главном факторе сконцентрировались навыки применения распространенных компьютерных умений для здоровьесберегающей деятельности и знание методики их применения, второй фактор содержал умение создавать программные продукты здоровьесберегающей направленности, а третий состоял из умений использовать специальные программы для обработки результатов статистических наблюдений за показателями физического состояния под влиянием здоровьесберегающей деятельности. Такие результаты доказывают необходимость разработки спецкурса «Здоровьесберегающая деятельность специалиста по физической культуре и спорту в условиях информатизации образования» и его внедрение в практику обучения будущих специалистов по физической культуре и спорту. Отметим, что содержание спецкурса следует разрабатывать с учетом результатов факторного анализа.

Ключевые слова: информационные технологии, здоровьесбережение, учителя, физическая культура, структура, фактор.

Lolita Denisova, Nataliya Bishevets, Iryna Khmelnytsa. The Structure of Health-saving Activity of a Specialist of Physical Culture and Sport in Conditions of Informatization of Education. The decrease of the level of health of the growing generation is connected with sedentary lifestyle and is enhanced by their low motivation to physical culture and sports practicing. One of the tasks of higher school is educating future specialists in physical culture and sport to apply

innovative technologies in the process of health-saving activity. It was found out that one of the key activities of specialists of physical culture and sport is health saving activity, which in the conditions of informatization of education has its own peculiarities. According to the results of systematization of scientific and methodical literature and own pedagogical experience, we have defined 30 types of health-saving activities of a modern specialist in physical culture and sport. In the research it was involved 25 experts who have significant theoretical and practical experience in educating of students and future specialists in the scope of physical education and sport. The use of the factor analysis let us define three factors that explain 76,8 % of the general dispersion in the structure of health-saving activity of a specialist of physical culture and sport in condition of informatization of education. The main factor contained skills of applying of widespread computer knowledge for health-saving activity and knowledge of methodology of their applying, the second factor contained a skill to create program products of health-saving orientation, and the second factor contained of skills to use special programs for processing of the results of statistic observations according to the indices of physical condition under the influence of health-saving activity. Such results prove the necessity of development of the special course «Health-saving activity of a specialist of physical culture and sport in conditions of informatization of education» and its adoption into practice of training of future specialists of physical culture and sport. We should mention that content of the special course should be developed taking into account the results of the factor analysis.

Key words: *information technologies, health-saving activity, teachers, physical culture, structure, factor.*

УДК 796.071.4:371.13

Тетяна Петровська

Формування педагогічної майстерності спортивного педагога на етапах професійного становлення

Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасне інформаційне суспільство формує нову систему цінностей, у якій володіння знаннями, уміннями й навичками є необхідним, але недостатнім результатом освіти. Від людини вимагаються вміння орієнтуватися в інформаційних потоках, освоювати нові технології, самонавчатися, шукати та використовувати нові знання, володіти такими якостями, як універсальність мислення, динамізм, мобільність.

Проблеми формування педагогічної майстерності й особистості педагога є актуальними для сучасної теорії та практики підготовки фахівців, оскільки трансформація системи цінностей у суспільстві потребує від представників психолого-педагогічних наук перегляду деяких традиційних уявлень про організацію, форми й засоби навчально-виховного процесу, а також системи відносин із колегами та учнями. Не є винятком і сфера фізичної культури й спорту. Становлення та трансформація суспільства суттєво підвищують вимоги до рівня знань, професіоналізму, компетентності працівників. Тому в системах вищої, професійно-технічної та післядипломної освіти в процесі підготовки фахівців акценти зміщено на результати навчання, формування в майбутніх випускників навчальних закладів тих компетенцій, які потрібні їм для ефективної діяльності на своєму робочому місці. Ідея компетентнісного підходу є однією з відповідей на запитання, який результат освіти необхідний особистості та затребуваний сучасним суспільством. Формування компетентності студента на сьогодні – одна з актуальних проблем освіти, що може розглядатися як вихід із проблемної ситуації, яка виникла через суперечність між потребою забезпечити якість освіти та неможливістю розв'язати цю проблему традиційним способом. Компетентність пропонується як нова одиниця виміру освіченості людини, при цьому увагу акцентовано на результатах навчання, у якості яких розглянуто не суму завчених знань, умінь, навичок, а здатність діяти в різноманітних проблемних ситуаціях. Однак формування професіонала не завершується закінченням навчального закладу й здобуттям певної кваліфікації та навіть компетентностей.

Особистість фахівця в галузі фізичної культури повинна розглядатись із позиції суб'єкта діяльності, оскільки всіляка діяльність передбачає індивіда, котрий діє, суб'єкта цієї діяльності, психічні властивості якого проявляються та формуються під час роботи [1; 3; 5; 7].

Однією з головних умов формування педагогічної культури й формування педагогічної майстерності постає проблема формування педагогічної спрямованості особистості як потреби самореалізації саме в педагогічній діяльності. Формування такої потреби можна вважати одним із головних завдань виховання та підготовки професійного педагога. Високі вимоги до особи фахівця галузі фізичного